

Almelo, vrijdag 5 juli 2024

Beste Almeloërs,
Geacht college van B&W van de gemeente Almelo,
Geachte gemeenteraadsleden,

Betreft: Dringende oproep tot herstel van verziekte bestuurscultuur en instelling feitenonderzoek

Verbijsterd en bezorgd schrijven wij deze open brief.

Met grote verbazing hebben wij de recente publicaties over het Stadstheater Almelo gelezen. De analyse is regelrecht schokkend, maar (helaas) 'spot on'. Wij hebben er geen onjuistheden in ontdekt. De mediaberichten laten zien dat het stadsbestuur met gebruik van leugens het culturele hart van onze stad heeft verwoest zonder dat de gevolgen hiervan bekend zijn, maar ook dat Almeloërs een reden hebben om het openbaar bestuur ten diepste te wantrouwen.

Het Stadstheater verzet zich niet tegen de sluiting *an sich*. Cultuur kost geld, dat is niet alleen in Almelo zo, maar in iedere stad. Het Stadstheater ontving aantoonbaar structureel te weinig subsidie. Ieder jaar legde het Theaterhotel daarom uit eigen zak gemiddeld € 400.000 bij om het Stadstheater open te houden. Dat was niet meer houdbaar. Om die reden zijn wij vier jaar geleden met de gemeente in gesprek gegaan. Wij hoopten op een oplossing omdat het Stadstheater mensen verbindt, mensen blij maakt en omdat wij geloven in de liefde en de gezelligheid die het Stadstheater ons en de stad Almelo bracht. Wij hebben veel tijd en moeite gestopt in het vinden van een uitkomst met als doel een theater, een publieke functie, tegen zo laag mogelijke kosten voor de stad Almelo. Het doel was en is nooit geweest om geld aan het theater te verdienen. Hoewel wij hoop hielden tot het einde op een 'ja', waren wij ons ervan bewust dat de gemeente 'nee' tegen de plannen kon zeggen. En ieder eerlijk en goed onderbouwd antwoord was acceptabel.

Verbijsterd en bezorgd zijn wij echter over het proces waardoor het theater is gesloten. Verbijsterd en bezorgd zijn wij ook over het (niet) handelen van het openbaar bestuur nadat schokkende feiten over dit proces aan het licht kwamen. Onafhankelijke onderzoeksjournalistiek maakt duidelijk dat het college en de gemeentesecretaris manipuleren, informatie achterhouden en zelfs liegen. In de media lezen wij dat het college informatie bewust verdraaide en niet eerlijk was over zijn intenties, zodat het eigen doelen kon realiseren. Helaas geeft het college hier geen reactie op, dus wat haar zienswijze hierop is, blijft onduidelijk. De publicaties maken duidelijk dat een aantal gemeenteraadsleden, als volksvertegenwoordigers, hun wettelijke taak om het college te controleren, niet uitvoert. Het is stuitend dat zelfs na de bekendmaking van deze verwerpelijke handelswijze van het college en de gemeentesecretaris er fracties zijn die geen feitenonderzoek willen. Ook lezen we dat partijen 'het geen nieuwe informatie' vinden, maar als je al weet dat iets niet klopt, dan mag je dat in deze rol toch niet negeren?

De 'theatertapes' en gepubliceerde documenten roepen namelijk veel vragen op over transparantie en de eerlijkheid waarmee besluiten binnen het openbaar bestuur van Almelo genomen worden. Transparantie hebben wij wel in alle fasen van het proces nageleefd. Wij hebben ons altijd gehouden aan de afspraken met het college, bijvoorbeeld over de mediastilte. Ook alle informatie die tijdens dit proces aan ons werd gevraagd, is aangeleverd.

Een feitenonderzoek zal duidelijk maken dat het college drie onhaalbare opties aan de raad heeft voorgelegd, zonder inhoudelijke afstemming met het Stadstheater. Ieder van deze opties zou het Theaterhotel nóg meer geld kosten. Het college wist dus dat deze opties onhaalbaar waren. Een feitenonderzoek zal ook aan het licht brengen dat wij tot drie keer toe hebben aangeboden een

boekenonderzoek te laten uitvoeren door een onafhankelijke deskundige naar de juridische structuur, documenten en financiën van het Stadstheater én Theaterhotel. Een feitenonderzoek zal bovendien uitwijzen dat wij vergaande voorstellen hebben gedaan zodat de gemeente zekerheden verkreeg en toezicht kon houden. En dat die voorstellen meermaals zijn aangepast om tegemoet te komen aan de steeds wijzigende eisen van de gemeente. Het uitgangspunt hierbij was steeds dat het Stadstheater zonder verliezen in continuïteit zou worden geëxploiteerd en het Theaterhotel er niet aan kon en wilde verdienen. Gedurende het gehele proces hebben wij niet één inhoudelijk uitgewerkt tegenvoorstel van het college ontvangen.

In plaats van een feitenonderzoek in te stellen kiest het openbaar bestuur ervoor om de zaak in de doofpot te stoppen. Hierdoor blijven, zo lezen wij in de publicaties, door het college en de gemeentesecretaris aantoonbaar verspreide onwaarheden hun eigen leven leiden. Deze onwaarheden maken dat wij nog steeds om ons heen horen dat wij niet transparant zouden zijn, het Theaterhotel ook best (nóg meer) geld had kunnen bijleggen en aan het theater zou verdienen. Dat raakt ons diep. Er is hard bewijs dat de feiten anders liggen. Voor iedereen binnen Stadstheater en tevens voor de adviseurs, is het een heftige ervaring om zo behandeld te worden door het openbaar bestuur. Ook de reputatie van het Theaterhotel is hierdoor beschadigd.

Het is een schrijnende conclusie dat lijfsbehoud voor het college en de collegepartijen belangrijker lijkt te zijn dan het eerlijke verhaal. Dat dit zonder enige nuance wordt gemeld door de collegepartijen vinden wij echt onbegrijpelijk. Als de bestuurscultuur niet verandert en verbetert, zal het proces zich morgen elders in de stad herhalen. Feitenonderzoek kan voorkomen dat dit een ander ook overkomt. De inwoners van Almelo hebben recht op een betrouwbaar bestuur dat integer en rechtvaardig handelt. Een bestuur dat de waarheid niet schuwt maar juist omarmt.

Het is in ieders belang dat het vertrouwen in de integriteit van het openbaar bestuur hersteld wordt. Een eerste stap is het achterhalen van de feiten. Wij doen een dringend beroep op het college en de raad om alle relevante informatie in dit dossier feitelijk te laten onderzoeken en openbaar te maken. Vragen hierover van de raad, de journalistiek en het publiek dienen te worden beantwoord. Schoffeer de journalistiek en de Almeloërs niet door vragen over geopenbaarde misstanden en leugens van wethouders onbeantwoord te laten. Veeg feiten niet onder het tapijt omdat de waarheid ondergeschikt is aan eventuele consequenties, maar leg ze op tafel. Daarmee zal iedere uitkomst voor alle partijen acceptabel zijn.

Met vriendelijke groet,

Esther Hammink en André Oude Weernink